

ÖYKÜ

Her aykürde bir yazarın 10 öyküsünü topluyoruz

dosya:

A. H. Tanpınar, R. Özdenören, Y. Balku,

T. Yücel, S. Ağaoğlu, S. Paik, G. Engin öyküsü

• sulhi dölek • necaci mert • sadık yalızdoğanlar • haydar orgülen • refik algan • cemal sı
• nemike tuğcu • sezer ilas ayvaz • mehmet bennur • maylana idrik • hasan aydın • neulu to
• ömer lakasız • n. nalan gong • b. gamil pütür • mehmet babacan • tufan sebepci
• merat demirel • bilal ucan • ayşe koca • ömer faruk dönmez • abdullah haema
• aliya faen adalı • sedat demir • nehir aydın golduman • hale tarun • H. Hüseyin ka
• idan marshall • muhammed tayyar • hüseyin ar • ömer lakasız • suavi kemal yazıcı • murat t

10

HECEÖYKÜ'DE BU SAYI

	ÖYKÜ GÜNDEMİ	3
	ÖYKÜLER	
Sulhi Dölek	<i>Sardunyalılar</i>	10
Necati Mert	<i>Ay Gibi Geçmiyor</i>	20
Sadık Yalsızuçanlar	<i>Yorgun Yankı</i>	26
Haydar Ergülen	<i>Fazlalıklar</i>	39
Refik Algan	<i>Anatomi Tiyatrosu III</i>	42
Cemal Şakar	<i>Çığlık</i>	44
Nemika Tuğcu	<i>Enduh</i>	49
Sezer Ateş Ayvaz	<i>Mızıkça</i>	55
Mehmet Harmanacı	<i>Dolmuş Müziğinde Sade Bir Yaşam</i>	60
Mevlâna İdris	<i>Çocuk Kırmızı</i>	61
Hasan Aycın	<i>Çizgi</i>	64
	DOSYA	
	A.H. TANPINAR, R. ÖZDENÖREN, Y. BALKU, T. YÜCEL, S. AĞAOĞLU, S. FAİK, G. ENGİN ÖYKÜSÜ	65
Necip Tosun	<i>Yaralı Bilinç'te Müzik, Zaman ve Rüya Estetiği: Ahmet Hamdi Tanpınar Öykücülüğü</i>	66
Ömer Lekesiz	<i>Yücel Balku'nun Öykülerinde Zaman ve Mekan</i>	78
H. Nalan Genç	<i>Tahsin Yücel'in "Bebekler" İsimli Öyküsünde Yabancılaşma Sorunsalı Üzerine Bir Çözümleme Denemesi</i>	83
B. Şamil Potur	<i>Samet Ağaoğlu Olmak</i>	93
Mahmut Babacan	<i>Sait Faik'in "Kameriyeli Mezar" Öyküsüne Yaşam-Öyküsel Bir Yaklaşım</i>	97
Tufan Erbarıştıran	<i>Gülseren Engin'in Öykücülüğü "Kaçış Düşleri"</i>	103
Meral Demirel	<i>Hastalar ve Işıklar'dan Denize Açılan Kapı'ya Çözümüne Doğru</i>	107
Hilmi Uçan	<i>Yaşadığı Gibi Yazan, Yazdığı Gibi Yaşayan Bir Öykücü: Maupassant</i>	110
Ayşe Kara	<i>Bir Çocuk Şarkısı</i>	119
Ömer Faruk Dönmez	<i>Gömülen</i>	122
Abdullah Harmanacı	<i>İlân-ı Aşk</i>	133
Aliye Figen Adalı	<i>An</i>	135
Sedat Demir	<i>Üçüncü Kanat</i>	139
Nehir Aydın Gökdoğan	<i>Tatile Çıkalım mı?</i>	146
Hale Torun	<i>Neredesin Be Emin?</i>	155
H. Hümeysra Şahin	<i>Mezar Adası</i>	158
Alan Marshall	<i>Emek Öyküleri, Siyaset ve Sol</i>	161
Mahmut Teymür	<i>Fare</i>	165
	SÖZLÜK	
Hüseyin Su-Ömer Lekesiz	<i>Öykücüler ve Öykü Kitapları Sözlüğü</i>	171
	ÖYKÜ KİTAPLIĞI	
Necip Tosun	<i>İlk yazların Anısıyla</i>	188
Suavi Kemal Yazgıç	<i>Saat Kulesi</i>	189
Murat Erol	<i>Gidenler Gelenlerdi Ateşle Dans</i>	190

Ö Y K Ü
İki Aylık Öykü Dergisi

YIL: 2 SAYI: 10 AĞUSTOS-EYLÜL 2005

Yayın Türü: Yerel Süreli

Hece Yayıncılık Ltd. Şti. Adına
Sahibi: Ö. Faruk Ergezen

Yazı İşleri Müdürü: İbrahim Çelik

Yayın Yönetmeni: Hüseyin Su

Yönetim Yeri
Konur Sk. No: 39/1
Kızılay/Ankara

Yazışma: P.K. 79 Yenişehir/Ankara

Tel: (312) 419 69 13 **Fax:** (312) 419 69 14

İnternet Adresi: www.hece.com.tr
e-mail: hece@hece.com.tr
hecedergi@yahoo.com

Teknik Hazırlık: Hece/ Bülent Güler

Kapak: Sarakusta **web:** www.sarakusta.com

Baskı: Öncü Basımevi **Tel:** 384 31 20

2005 Yılı Abone Bedeli:
Yıllık : 45 YTL. / 45.000.000 TL.
(Kurumlar İçin : 90 YTL. / 90.000.000 TL.)
Yurt Dışı : 100 \$/100 Euro

Posta Çeki: 149582
Hece Basın Yayın Ltd.Şti.

Gelen yazılar yayınlansa da yayınlanmasa da geri verilmez. İlkelerimize uymayan ilânlar alınmaz.

Baskı Tarihi: 31.07.2005

VÜS'AT O. BENER VEFAT ETTİ

Öykücü Vüs'at O. Bener, 3 Haziran 2005 tarihinde Ankara'da vefat etti.

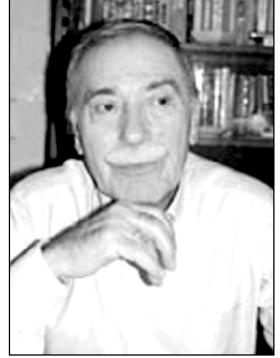
1922 yılında Samsun'da doğdu. Tam adı, Vüs'at Orhan Bener'dir. İlkokulu Erzincan'da (1932), ortaokulu Sivas'ta (1936) bitirdi. Bursa Askeri İşıklar Lisesi'nde (1939), Harp Okulu'nda okudu (1941).

Levazım asteğmeni olarak Dikili ve Ankara'da görev yaptı. Sirt'te kıdemli yüzbaşı iken kendi isteğiyle ayrıldı (1953). Devlet İstatistik Enstitüsü'nde memur, Ulus gazetesinde gece musahhihi, Cebeci İmam Hatip Okulu'nda

Türkçe öğretmeni olarak çalıştı. AÜ Hukuk Fakültesi'ni bitirerek (1957) Ticaret Bakanlığı'nda raportör, Karayolları Genel Müdürlüğü'nde hukuk müşaviri (1959-78) olarak çalıştı ve emekliye ayrıldı. Sendika danışmanı (1972-92) olarak tekrar iş hayatına döndü ve 1992'de ikinci kez emekli oldu.

1950'de New-york Herald Tribüne gazetesi ile Yeni İstanbul gazetesinin ortaklaşa düzenledikleri öykü yarışmasında "Dost" öyküsü ile üçüncülüğü kazanınca edebiyatta karar kıldı. 1952'den itibaren öyküleri Seçilmiş Hikâyeler, Varlık, Yeditepe, Dönem, Gergedan, Argos ve Gösteri dergilerinde yer aldı.

Dost (1952), Yaşamasız (1957), Siyah Beyaz (1993), Mızıkalı Yürüyüş (1997), Kara Tren (1998), Kapan (2001), Dost/Yaşamasız (2003) adlı öykü, Buzul Çağının Virüsü (1984), Bay Muannit Sahtegi'nin Notları (1991) adlı

Vüs'at O. Bener

ÖYKÜ GÜNDEMİ

roman, Ihlamur Ağacı (1962), İpin Ucu (1989) adlı oyun, Manzumeler (1994) adlı şiir kitapları bulunuyor.

Vüs'at O. Bener, Ihlamur Ağacı ile 1963 Türk Dil Kurumu Tiyatro Armağanı'nı, İpin Ucu ile 1980 Abdi İpekçi Armağanı'nı (T. Cücenoglu'yla paylaşmalı), Siyah Beyaz ile 1993 Yunus Nadi Öykü Ödülü'nü (M. Zaman Saçlıoğlu'yla paylaşmalı) ve 1993 Sedat Simavi Vakfı Ödülü'nü (Oktay Akbal'la paylaşmalı), 1992 Edebiyatçılar Derneği Onur Ödülü'nü, 1997 Ankara Öykü Günleri Onur Ödülü'nü, 2000-2001 İsmet Küntay Tiyatro Ödülü'nü kazanmıştı.

SALİM ŞENGİL VEFAT ETTİ

Yayımladığı *Seçilmiş Hikâyeler* ve *Dost* dergileriyle Türk edebiyatında derin izler bırakan yayıncı ve öykücü Salim Şengil, 28 Haziran 2005 tarihinde vefat etti.

1913'te Selanik'te doğan Salim Şengil, ortaöğrenimini İzmir ve Ankara'da tamamladı. Tan gazetesinde muhabirlik, memurluk, tiyatro oyunculuğu yaptı.

Seçilmiş Hikayeler dergisini kurdu ve 1 Ekim 1947'den Temmuz 1957'ye kadar 66 sayı çıkardı. Ardından *Dost* dergisini ve *Dost Yayınları*'nı kuran Salim Şengil, dergiyle birlikte yayınevini, öykücü eşi Nezihe Meriç'in de desteğiyle 1973'e kadar yaşattı.

Seçilmiş Hikayeler dergisiyle '50 kuşağı, *Dost* dergisiyle de '70 kuşağı

öykücülerinin yetişmesine imkan sağlayan Şengil, Bilge Karasu'dan Vüs'at O. Bener'e Tarık Dursun K.'dan Nezihe

Meriç'e birçok usta öykücüyü öykü ortamına kazandırdı.

Kendisi de bir öykücü de olan Salim Şengil, öykülerini Kafasını Törpülenen Adam (1943), Es Be Süleyman Es (1980), Güzel Bir Oyun (1983), Savrulup Gidenler (1987), Penceredeki Işık (1992) adlı kitaplarında topladı.

Anılarını "Bir Rüzgar Esti" adlı kitabında toplayan Şengil, burada Memduh Şevket Esendal'la, Sait Faik'le kurduğu dostlukları Türk öykücülüğü adına bir kazanıma dönüştürme çabasını anlatmıştır.

SANATTA AYIP OLMAZ

Daha çok görsel sanatlar için kullanılan bu ifade, özellikle 20. yüzyılın ikinci yarısından sonra cinselliğin/erotizmin edebiyatı da kuşatmasıyla birlikte, genelleşerek tüm sanatlar için kullanılır oldu. Modernizmin tanrısı öldürüp her şeyi mubahlaştırmasının burada payının büyük olduğunu biliyoruz. Her şeyin görece bir anlam ifade ettiği bu anlayıştan ahlak da kendi nasibini aldı ve ahlak ilkelere görece bir anlam ifade etmeye başladı. Sahne dışında, toplum tarafından 'ayıp' kabul edilen bir edim; artistin 'sahnedeki' rolüne dönüştüğünde, sanatsal bir imge olarak kabul edilebilir oldu.

Bu olgu genellikle, yaşananların ya da anlatılanların 'gerçek' olmadığı; her şeyin 'rol icabı' yapıldığı şeklinde açıklandı. Zaten sanat da nihayetinde 'kurmaca'; gerçeği sadece yansılayan bir ifade biçimidir.

Aslında sanatın son çözümlemeye yalanlanmasından öte, sorun insana 'şeref' bahşeden temellerin yıkılmaya çalışılmasıdır. Bu çabayla birlikte ahlak ile yaratılış arasındaki bağ berhava edilmiş; 'insanî' nitelikler sorgulanmaya başlan-

Salim Şengil

mıştır. İnsan, bu bağımsızlığın/yüksüzlüğün getirdiği özgürlük/özerklik sayesinde, hangi kişisel ilkeleri ve özel hakikatleri benimsediğinin çok da önemli olmadığı bireysel bir varolma alanını kendisi için açmıştır. Ahlaklı olma, ahlakî davranma, sözünü ettiğimiz bağımsızlık/yüksüzlükle birlikte, bir ödev ve sorumluluk olmaktan çıkmış, olumsal bir niteliğe bürünmüştür.

Ahlakın olumsallaşmasıyla birlikte, insanı bağlayan, sınırlayan zorunlu ilkeler iptal edilmiş, sanatçı da özgür alan içinde icra-ı sanat eylemeye başlamıştır. Böylesi bir anlayışla biçimlenen sanat; tabuları yıkan, kurallara başkaldıran, otosansürü kaldıran, itiraf eden, örtüleri açan, gizlenmesi gerekeni aşikâr eden gibi kimi fiyakalı niteliklemlerle anılır oldu. Sanatın işlediği konuyu meşrulaştırdığını ve normalleştirdiğini göz önüne alırsak, bu niteliklemlerle nasıl bir tuzakla karşı karşıya kaldığımızı daha iyi anlayabiliriz. Ahlakın göreceliği ve olumsallığı anlayışı üzerine bina edilen ayıpsız ve utanmasız sanatın, insana neyi, nasıl, ne şekilde sunduğu; böylelikle neleri meşrulaştırmaya çalıştığını anlamaya çalışmak ahlaklı olmanın bir gereğidir. Çünkü, yazımızın başında sözünü ettiğimiz rol icabı önümüze getirilenleri, ancak ahlakî bir çerçevede değerlendirebiliriz.

Hasan Bülent Kahraman'ın, Cinsellik Görsellik Pornografi (Agorakitaplığı, 2005) adlı kitabında; "Peki o zaman nasıl oldu da erotizm sanatı böylesine kuşattı?" sorusu bu bağlamda önemlidir. "Bu oluşumun arkasında, cinselliğin toplumsal bir içerik kazanması, belli cinsel tavır ve tutumların toplumsal alanda ifade edilen bireysel bir 'hak' haline getiril-

mek istenmesi yatıyor," saptamasına rağmen yine de şu soruyu sormadan edemez: "Bunlar gerçek ama hâlâ ortada bir soru var: 'yüksek sanat' bütün bunlara niye bulaştı, niye cinsellik, erotizm bugün onun temel motifini oluşturuyor?"

O, sorduğu soruya dört temel cevap verir. Özellikle dördüncü cevabı önemlidir: "sanatın, ele aldığı gizli ve yasak şeyi meşrulaştırmasıdır. Cinselliği içeren sanat, başka bir alanda bakılması, görülmesi yasak olanı kaygısızca insanın önüne getirir, insan da çekinmeden ve hatta bir 'paye kazanarak' bakar ona. Sanatta ayıp olmaz lafının asıl anlamı budur."

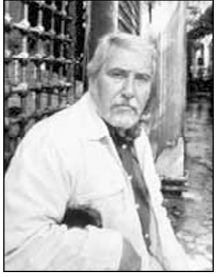
İnanıyoruz ki, insanın hayatı bir bütündür; iş hayatı, aile hayatı, sanat hayatı gibi şubelere ayrılmaz. Ve insan bir 'ömür' olarak yaşadığı 'bütün'den sorumludur. Ahlaklı olmak, kötüyü-çirkini örtmek; iyiyi-güzeli yaymak onun sorumlu tutulduğu ilkelerdir. Bu ilkelerin 'sahne' içinde bir anlamı, 'sahne' dışında başka bir anlamı yoktur.

ÖYKÜNÜN GERÇEK EVİ DERGİLERDİR

Bir süredir öykü dünyasında öykü ve öykü kitabı arasındaki ilişki tartışılıyor. Tartışma öyküler kitaplaştığında nasıl bir dönüşüme uğruyor, okurda karşılığı değişiyor mu soruları etrafında yapılıyor. Gerçekten de "Öykü" ve "öykü kitabı" arasındaki ilişki öykü dünyasında önemli bir sorun olarak duruyor. Belki gecikmiş bir tartışma ama temel bir sorunun tartışılıyor olması yine de iyi bir gelişme.

Öykü üzerine yazılan kuramsal yazılara bakıldığında bunların tümünün tek bir öyküden yola çıktığı görülür. Öykü-

nün özellikleri, nitelikleri, fonksiyonları tek bir öykü üzerinden yapılır. Yazma serüveni, oluşumu, okurda bıraktığı etki hep bu bağlamda değerlendirilir. Oysa öyküler bir kitap bütünlüğünde okura sunulduğunda sözü edilen özellikleri, öykünün faziletleri acaba nasıl bir değişime uğruyor, değişiyor, dönüşüyor? Hiç kuşku yok ki öyküler kitaplaştıktan sonra ortaya yeni bir durum çıkıyor.

İbrahim Yıldırım

Öykünün kuramsallaştırılan faziletleri ancak tek tek öyküler için geçerlidir. Örneğin, modern insanın ritmine denk düşen yapısı/kısalığı, tek etki gücü hep tek bir öyküyle mümkündür. Bunların gerçekleşebilmesi için pek çok şartın bir arada olması gerekir. Örneğin okurun kitaptan bir öykü okuyup bırakması daha sonra kitabı yeniden ele alması bunlardan biridir. Oysa öykü kitabını baştan sona kadar okumaya karar vermiş biri için öncelikle geniş bir zamana ihtiyaç vardır. Bu da öykünün kısalık avantajının sona ermesi demektir. Öte yandan okur öykü kitabında birbirinden kopuk temalarla, kahramanlarla karşılaşacaktır. Burada da tek etki fonksiyonu zafra uğrayacaktır. Tek tek öykülerde bir etki yaratılacak ama her etki birbirinden farklı olacaktır.

Başar Başarır öykü kitabının bu olumsuzluklarından söz ederken şöyle der: "Hikâyeden hikâyeye geçişte dünyalar yıkılır, dünyalar kurulur. Zaman sıçrar, şahıslar değişir. Ancak bu akışta beğenilen her öykü, ardından gelenin kuyusunu kazmaktadır. Etkisi sürdüğünden, yenisini başını uçurur, yani ilk sayfaları yutar; komşusunun kellesini ister.

Bitmedi. Beğenilmeyen her öykü de ardından gelen için kötü bir temrindir. Bir de kitap iyi kurulmamış, iki anı "ben" iki ardıl öykünün kahramanı olmuşsa, sıkıysa sıyrılsın bir ötekinin gölgesinden. Ya okurun gözleri? Roman

Başar Başarır

okumaya alışkın gözler, öyküden öyküye geçerken gafil avlanabiliyor." Başarır bu sorunun önüne geçebilmek için çeşitli görüşler ileri sürer: "Bir kere okura şunu diyemeyiz: Ey çilekeş edebiyat tutkunu, sen bu kitaptan her gün bir toz al. Okuduğun öykü bitince, (...) ertesi günü bekle. Bir sonraki öyküyü yarın okusun." Çare olarak ise kitabın dizilişiyle, formuyla oynanabilir, öyküden öyküye geçişte bir süzgeç konulabilir görüşünü ileri sürer. (Başar Başarır, Cumhuriyet Kitap Sayı:761).

İbrahim Yıldırım da bu konuya kafa yoranlardan: "Hikâye ya da öykü dergisiz gelişmez: Adı ne olursa olsun, bu tür dergisiz yaşayamaz! Önemli olan, tek bir öykü veya tek bir hikâyedir, öykü ya da hikâye kitabı değil!" (Vatan Kitap, 9 Şubat 2005).

Bu görüşlere katılmamak mümkün değildir. Örneğin bir dergideki okuduğumuz öykü hakkında şöyle ya da böyle bir yargımız oluşur. İyi ya da kötü buluruz, beğeniriz ya da beğenmeyiz. Ama içinde onlarca öykü olan bir kitap hakkında ne söyleyebiliriz ki? Belki bu yüzden "öykücüler yok, iyi öyküler var" sözü insana daha sıcak ve yakın geliyor. Elbette güçlü ve donanımlı bir yazarın elinden çıkan her öykü okunmaya değer. Ne var ki bir kitaptaki bütün öyküler aynı

derecede bizi yakalayamıyor. Şüphesiz bu durum yazarlar için de geçerli. Düşüdüklerini, tasarladıklarını her zaman aynı nitelikte metne aktaramıyorlar. Onların da sevdikleri, tümüyle memnun oldukları eserleri, içlerinde bir kırıklık taşıdıkları eserleri var. Bu nedenle yazar genellemeleri ve onlar hakkındaki kanaatler hep bir soru işareti bırakır insanda. Bir öykü kitabına ilişkin bütüncül yargılar, övgüler, yargılar yanıltıcı olabilir. Bazen okuduğumuz bir öykü kitabından geride sadece bir öykü kalır, diğerlerini okur geçeriz.

Kestirmeden gidersek bütün bunlardan şu sonuçları çıkarmak mümkün. Öncelikle Öykünün gerçek evi dergilerdir. Doğasını, özelliklerini, güzelliklerini en iyi sergileyebileceği yer burasıdır. Ama iş kitaplaşma boyutuna geldiğinde yukarıda saydığımız sorunları yaşamamak için “tematik bütünlük” gözetilmelidir. Çünkü öykü kitabının ortak bir izlek peşinde olması önemlidir. Dergilerde bağımsız öykülere evet, ama bu öyküler bir kitapta toplanacaksa okura bir bütünlük hissi verilmelidir. Bu bütünlük hissini kitaba ayrı bir tat ve fonksiyon yüklediğini söyleyebiliriz. Elbette bu bir zorunluluk olmakla birlikte öykülerin okurda etkisini artıran ve kitabı kalıcı kılan önemli bir özellik. Böylece her öykünün, parçanın ayrı ayrı etkisi ve tadı olacak ve kitap bittiğinde bütün bunlar bir merkezde ışılayacak.

YENİ ÖYKÜ KİTAPLARI

A. Alper Akçam, Gidenler Gelenlerdi, Ürün Yayınları, Ankara 2005, Doğruluk Pazar, Uğurlar Ola Haydar Usta!, Zamanını Yitirmiş Saat, Geçmişin Gölgesinde; Kâftarküski, Kim Yazdı Bu Tarihi?, Sorgucular Sırtımızda, Yaşamamış Birisi, Kırmızı Gelincik, Beyaz Mendil, Gölgelelerin Gerçeği, Tanıdık Biri Gibiydi.

Ömer Asan, Niko'nun Kemeçesi, Heyemola, İstanbul 2005, 13 öykü: Niko'nun Kemeçesi; Gracia's Alavita; Tenzile; Ya İdris Ya!; Hey Gidi...; Bize Gömleğini Verir misin?; Öykü Kokusu; O Padişahıs Nto Ftay?; Trapezunta; Yıl 2050; Terörist; Olmuyor, Olmuyor, Olmuyor; Issızlığa İnat.

Lütfiye Aydın, Gri Gül, Can Yayınları, İstanbul 2005, 9 öykü: Gri Gül, Kum Kadınlar; Boşluga Yazılan; Modern Times; Kapanma; Konfor Gıro; Bedih Kimdi; Mahzul; Sonuncu Kat.

Erhan Bener, Yaşam Bir Düş, Dünya Yayınları, İstanbul 2005

Benan Bilek, Yüzde 30'un Peşinde, Mediacat Yayınları, İstanbul 2005

Oğuz Dinç, Maria'nın Yıldızları, Çitlembik Yayınları, İstanbul 2005, 11 öykü: Döngü; Maria'nın Yıldızları; Hüznün; Modena'lı Bir Mektup; Ukde; Sesler; Lokanta; Çarşı ve Yaşlı Kadın; Merhaba Anton; Baharın Bulvarında; Defterler.

Ferit Edgü, Binbir Hece, Can Yayınları, İstanbul 2005, 60 öykü: Mutluluk; Balıkçı, Umut-suz; Savunma; Konuk; Eşikte; Sorgu; Nisyan; Kardeşler; Bir Köpek Sorunu; Açık / Kapalı; Kiralık; Kartpostal; Giderayak; Tüze; Mut; Renkli; Yanıt; Akıntıda; Yenilik; Varolmayan Karşıtlık; Yalın, Fark-sız; Yolcu; Olanaksız; Morgda; Kıyıda; Kaçınılmaz; Özel; Talih; Sorumluluk; Az/Çok; Ölçüt; Uslanmayan; Bilinmeyen; Yanılgı; Ten; Düş idi; Güven; Gden; Avutma; Soru; Bekçi; Kösnül; Garip; Simurg; Uyum; Susku; İkili; Cesaret; Uşak; K.F.; İş; Aracı; Karşı; H; Yaş-ılık; Dil; Kadın; Son.

Sezgin Kaymaz, Sandık Odası, İletişim Yayınları, İstanbul 2005, 18 öykü: Ateşin Var mı Birader?; Eşşek Şakası; Çok Oldu Kız Gideli; Geleneksel Kömüs

Günü Şenlikleri; Ümit; Elmanın Yongası; Kuduz; Biz Geldik; Kaybedenler; Helva; Bakar mısınız?; Hayat Devam Ediyor; Çık Ordan!; Sakarlık Bulaşıcıdır; Bak Postacı Geliyor; Sen alkol Kokuyorsun!; Hayırlı Evlat; Yakın Hafıza.

Kadir Kıvılcımlı, Suretler Kitabı, Dönemce Yayınları, İstanbul 2005, 17 öykü: Küçük Suretler Kitabı; Ağ; Tilavet; Lal; Şiraze; Sürü; Şifre; Sakal; Terkip; Dört Masaldan Bir Mezar; Boşluk; Siper; Palyaçonun Eli; Zemberek; Kanat; Tesadüf; Ben.

Hüzeyme Yeşim Koçak, Muhabbet Buyursun Gelsin, Romantik Kitaplar, İstanbul 25 öykü: Kemal Beni Çağırınca; Alabalık Sever biydiniz?; Bıçak; Karımın Hikayeleri; Yazarlık Dersleri; Havva Hanım'ın Saçı; Ben O Değilim; Papatya; Bütün Kadınlar Çiçektir; Kız; Erkeklik Dersleri; Şişe, Kutu, Sandık; "Kendi"; Bebek; Aşık Garip Parkı; Selam; Gökdele; Hüsnü'nün Dili; Balayı; Defile; Necmi Bey'in Karısı; Elmasiye; Söyleşi Keyfi; Sinderella'nın Papucu; İlk Doğum.

Reha Mağden, Ah O Müstehcen Salınış, 48 öykü: Ödül Törenleri: Tören Dışı; Ağa Töreni; Ölü Beden; Mirasyledi; Sevgilinin Ölümü; Yusuf Meselleri: Tenten; Panço; kör; Kuzen; Eş; Anne; Çocuk; Burgazada Hikayeleri: Elifana, Senin Domateslerin; Benim deli Nenem; Anuk Hanım Ah!; Amiral Beyazkuş; Ah O Müstehcen Salınış; Açık Mezar; Her Şey Yolunda; Emin İçin: Baba , Kardeş; Güneş – Kız; Baba – Saat; Okul – Sevgili; Şiir – Arkadaş; Anne – İş; Sardunya: Yeri Değiştirilen bir Sardunya Üzerine Söylenenler; Yan Koltuk: 'Uygun-suz Saatte Oradayım'; 'Annem, Çünkü Oradaymış'; 'Abim, Babamış Amca...'; 'Sana Anneni Tanıştırayım mı De-

di Bana'; 'Annem Olması Bana İyi Geliyor'; Murat: Mağara, Beni Sakla; Ayı, Avucunda Diken; Kurt, Karnı Açık; Yusuf, Vefa; Topal Efe, İtibar; Adı, Yusuf'un Oğlu; At, Kedi, Köpek ve Sair Efrad: Beyaz Atımız; İlk Aşkım; Karım, Çocuklarım; Ben Mühim Adam Oldum; Hainliğim; Karım Gitti; Ben Gidiyorum; Kedilerimiz, Köpeklerimiz; Sevme Sonrası İki Sirtö: Bir Erkeği Sevmenin Beş Acısı; Bir Kadını Sevmenin Beş Duyusu; Açık deniz Güncesi.

Cem Mumcu, Hassasa Ruhlar Terazisi – Binbir İnsan Masalları IV –, Okuyan Yayınları, İstanbul 2005, 16 öykü: Mektup; Sen de mi Sağ Elini Kullanırdın Ben Yokken; Tersine; Gece; Orus, Nuto ve Moribundus; Potakal Suyu; Kibir; Hoyrat; Sema; Kırık Üçgen; Hasasas Ruhlar Terazisi; Kahvehane; Masal; Kırık Dörtgen; Bir Tenyanın İntiharından Çok Daha Fazlası, Hüzme Reçeli ve/veya Bir Ders; Pusula II.

Orhan Kemal, İstanbul'dan Çizgi-ler, Epsilon Yayınları, İstanbul, 2005

Setenay Özbek, Hiçkimse Bir Başkası Olamaz, Cadde Yayınları, İstanbul 2005, 17 öykü: Kedi Kavgası; Bir Hikayenin Bileşik Zamanları; Romantik Ateş; Yıldız Zamanları; Çizginin Ötesinde; Yelkovan; Mavi Tilki; Ekmek Kadayıfı; Gölge; Karda Uçmak; Sadece Bir Öykü İşte; Her Güne Bir Düş; Biraz Şeker, Biber ve...; Biri, Öteki ve Diğeri; Monolog; Yukarıda, Hep Yukarıda; Ceda Zamanı.

Sevgi Soylu Koyuncu, Gelincikler Geceye Düşer, Yom Yayınları, ?, 2005

Nesrin Özyaycı, Alleben'de Boğulmak, Kum Yayınları, Ankara 2005

Fusun Saka, Yeter ki Sen İste , Psikoterapi Öyküleri –, Selis Yayınları, İstanbul 2005, 18 öykü: Bir Yıldız Kay-

dı Gökyüzünde; Aşkta Korkan Aşk Bağımlısı; Bir Alkolikle Evli Olmanın Dayanılmaz Ağırlığı; Tacizden Panik Atağa Yolculuk; Blumia Nervosadan Eşcinselliğe; Bir Mitomanın Yarım Kalan Hikayesi; İnternet ve Kameralar Önünde Aşk; Yönetici ve Asistanın Aşkı; bir Takıntı Sorunu; Manik Depresif Hasta; Bağımlı Aşkta İhtihara ya Kurtuluşa; İlişkilerde Kopuş Süreci: Sorumsuz Partner Sendromu; Sıkıtlılıym, Mutsuzum, Depresyondayım; İçimizdeki Çocuğu Bulmak; Bağımlılık ve Bir Genç Kızın Hikayesi; Sinem'in Kimlik Bunalımı; Arabesk Bir Hikaye

Bedrettin Şimşek, Aşk Zehiri, Aykırı Yayınları, İstanbul 2005

Nihan Taştekin, Karganın Güldüğü – Sekendiz Öyküleri –, Can Yayın-

ları, İstanbul 2005, 13 öykü: Mavi Kamyonetli Adam; İkinci Mercidabık Savaşı; Ürpermeler; Adasız; Atıfet Hanım'dan Bir Füg; Platonik; Hamam; Sayha; Dönüş; Ağrı; Masumun Masuniyeti; Baguk'un Yolu; Karganın Güldüğü.

Mustafa Ziyalan, Su Kedileri, Okuyan Yayınları, İstanbul 2005, 23 öykü: On Sekizinde Ölürdüm O Zaman; Su Kedileri; Saraçhane/ Fatih/ Aksaray; Yabancı Bir Lesinin Müfredat Defterinden; Patenciler; Katliam Hazırlıkları; Horror Vacui; Salzburg/ Viyana; Sayın Bayan; Telefonlarda; Cinayet Süsü; Vaşak; Bilinmeyen Bir Yazara; Mezbele Resimleri; Venice/ Broadway, Amerikan/ca; Herkes Gidecek; Maske; Adalarda; İkiyüzlüğün Vazgeçilebilir Kahramanları; Çarşamba Pazarı; Ne Seninle Ne Sensiz; Buluşma; Ayçiçekleri.

SULHİ DÖLEK

SARDUNYALAR

Evin yok olduğunu ilkin Nuriye fark etti.

İki sokak ötedeki ahretliği Cahide'ye kahve içmeye gitmiş, sardığı yalancı dolmadan da biraz götürmüştü. Dönerken, elindeki kapaklı sahadanda kabuksuz fındıklar, kafasında da Cahide'nin söylediği sözcükler yuvarlanıp duruyordu. Falda bir ayrılık görünmüştü ama, kimin kimden ayrılacağı belli değildi. Yol boyu bütün kötü olasılıkları geçirmişti aklından Nuriye. Oğlu mu karısından boşanacaktı, haylaz torununun başına mı bir şey gelecekti, yoksa o delicoş Canan evden mi kaçacaktı?.. Cahide'nin ayrılık dediği, ölüm mölüm olmasındı da!.. İçinden "Kimse ölmesin, güzel Allahım!.." diye dua ediyordu Nuriye. "Biri ölecekse, bu ben olayım!"

Sulhi Dölek

Bahçe kapısının mandalını açmak için alışkanlıkla uzanan eli boşluğu tarayıp yanına düştü. İşte o zaman irkildi, ağzı açık bakakaldı. Ne bahçe kapısı vardı, ne tahtaperde, ne de ardındaki bahçe!.. Tenekelere dikili sardunyelerin, epeydir tavuksuz olan kümesin, cılız mürdümeriğinin, sobanın, eski çamaşır makinesinin yerlerinde yeller esiyordu. Ev; camlı demir kapısıyla, sütlü kahveyken yağmurdan güneşten solup bal sarısına dönmüş olan duvarlarıyla ve içindeki her şeyle birlikte kayıplara karışmıştı.

Hırkasını çekiştirerek boş arsaya, arkadaki iki katlı yapının katranla boyanmış yan duvarına ve küçük hela pencerelerine şaşkınca baktı. Yanlış gelmiş olması olanaksızdı. Bunamamıştı ya!.. Sokağın her taşını, her çukurunu tanırdı. Cahide'nin evinden buraya gözü kapalı gelebilirdi. Kaldı ki, köşedeki paslı elektrik direği, Musaların bitişikteki gecekondusu ve karşı kaldırımdaki patlak lastikli hurda otomobil yerli yerinde duruyordu.

İçini bir eziklik, bir boşluk duygusu kapladı. Kocasının ölümünden beri kendini hiç böyle hissetmemişti. Musa'nın kızı, iki arkadaşıyla sokağın ortasında ip atlıyordu. Daralan soluğuyla ona seslendi. "Aysel, ne oldu kızım bizim eve?"

Sıçramayı bırakmadan, "Bilmiyorum Nuriye Teyze," diye yanıtladı Aysel. İpi çeviren öbür iki kız oralı bile olmadılar.

Birkaç sokak aşağıdaki camiden ikinci ezanı okunmaya başladı. Genç müezzinin hünsa sesiyle makam gözetmeden avaz avaz bağırması her zamankinden daha da sinir bozucu geldi Nuriye'ye. Biraz yılların alışkanlığı, biraz da "Ne olur, ne olmaz!" tedirginliğiyle rasgele bir yerden değil, eskiden bahçe kapısının bulunduğu kesimden geçip artık bahçe olmayan bahçeye girdi. Bir iz, bir ipucu bulmak umuduyla eğilip neft yeşili naylon terliklerinin altındaki kuru ve sert toprağa baktı. Yan sokaktan kül rengi bir kedi geldi, hiç yadırgama belirtisi göstermeden aheste aheste yürüdü, sonra bir sıçrayışta Musaların bahçesine geçti. Nuriye, elindeki sahanı briketten örülmüş alçak bahçe duvarının üstüne bıraktı. Artan bir iç sıkıntısıyla geçire geçire ezanın bitmesini bekledi. "Ayten!" diye seslendi sonra. "Ayten diyorum kızım!.. Neredesin?.. Öldün mü?"

Mutfak penceresi açıldı. Musa'nın karısı başını merakla dışarı uzattı. "Ne oldu Nuriye Teyze, niye bağıryorsun?" Aynı anda da, görmeye alıştığı birçok şeyin eksikliğini fark etti. "Hayırdır inşallah!" diyerek gözden kayboldu. Hayır bunun neresindeydi?.. Oğlu eve gelince Nuriye'ye demediğini bırakmayacaktı. *Eve* gelince!.. Yüreğini daha derin bir üzüntü kapladı. O sırada Ayten iri memelerini hoplatarak dışarı çıktı. Ucuna salça bulaşmış tahta kaşığı elinden bırakmayı bile akıl edememişti. Boş arsaya boş gözlerle bakarak küçük bir feryat kopardı. "Üstüme iyilik sağlık!.. Ne zaman yıkıldı burası?"

Kızdı Nuriye. "Ne diyorsun sen kızım?.. Yıkılsa, yıkıntısı burda olur. İlaç için bir tek kalas, bir kiremit, bir tuğla parçası görüyor musun ortalıkta?"

"Ne bileyim, Nuriye Teyze!. Ne oldu o zaman?.. Uçmadı ya koca ev!"

Mahallede hazırcevaplığıyla ünlü olan Nuriye, ne diyeceğini bilemedi.

* * *

Yorgun argın işten dönen Gülşen, köşede toplanan insanları görüp bezgince duraladı. Hamdi yine kafayı çekip birileriyle dalaşmıştı herhalde. Üç beş adım sonra, kocasının günahını aldığını anladı. Çok daha kötü bir şeyler olmuştu. Evlerinin ve bahçelerinin bulunması gereken yerde boş ve çorak bir alan vardı. Çoğunluğunu çocukların ve kadınların oluşturduğu kalabalık aylak aylak geziniyordu üstünde. Kulakları uğuldamaya, şakakları zonklamaya başladı. Dizleri çözümler gibi oldu, oracığa yığılmamak için kendini zor tuttu. "Ne olur, bu bir rüya olsun!" diye yalvardı içinden.

Sakız çiğneyen bir kız, onun düşürdüğü plastik torbayı yerden alıp tekrar eline tutuşturdu. Gülşen'in gözü torba morba görmüyordu. Zaten temizliğe gittiği evin hanımının verdiği birkaç eski giysiden başka bir şey yoktu içinde. Üç beş kişi onu avutmak için üstünkörü laflarla çevresini sardılar. Her kafadan bir ses çıkıyor, kimse anlaşılır bir şey söylemiyordu. Hasan'ı gördü o sırada. Saçları terden alınmış, üstü başı toz toprak, meşin topun üstüne oturmuş, fındık yiyordu. Gülşen seslenecekken, torununun kafasına öfkeyle vurdu Nuriye.

“Ne vuruyorsun be!..” diye diklenerek ayağa kalktı oğlan.

“Tıkınmanın sırası mı, salak?.. Şimdi hırsımı senden çıkartırım!”

Hasan, elinde sahanla, “Durup dururken vuruyor insana!..” diye sızlanarak Gülşen’in şişman gövdesinin arkasına sığındı. Gülşen’in onunla bile uğraşacak hali yokken, kaynanası da salya sümük ağlayarak boynuna sarıldı. “Gördün mü başımıza gelenleri kızım?.. Sokakta kaldık!”

“Ağlamadan anlat anne,” diyerek kendini onun kollarından kurtardı Gülşen. “Ne oldu?.. Anlat hadi, deli etme insanı!”

“Bir bilsem ne olduğunu!.. Cahide Abla’na kadar gitmiştim. Geldim ki ne ev kalmış, ne bahçe!.. Ah kızım, ah!.. Ne yapacağız şimdi?.. Neyse ki bileziklerin kolundaymış!”

Bilezikler umurunda değildi Gülşen’in. Kendini kirletilmiş, tecavüze uğramış hissediyordu. Yattıkları, yıkandıkları, yemek yedikleri yerlerde mahal-
lelinin boş gevezeliklerle sigara içerek dolaşması ağırına gidiyordu. Birden deliye döndü, kadın erkek demeden önüne gelene vurmaya başladı. “Çıkın!..” diye bağıırıyordu. “Burası evimiz bizim. Defolun!..” Komşular, ona acıyan bakışlarla bakarak, koyun gibi sessizce, üçer beşer adım geri çekildi. Gülşen’in aklına kızının çeyizi geldi o sırada. Onca masrafa mı üzülündü, yoksa yıllardır harcadığı el emeğine, göz nuruna mı?.. Büsbütün fena oldu.

“Tutun!” diye uyardı birisi. “Bayılıyor kadıncağız.”

* * *

Hasan, sıvasız briket duvarın üstünde oturan ve esmer sıska bacaklarını sallayarak her şeyi ilgisiz gözlerle izleyen Aysel’e, en çok da sıyrıkları kabuk bağlamış dizlerinin arasından görünen donuna bakıyordu. Ensesinde patlayan tokatla, bir fındık parçası boğazına kaçtı, boğulur gibi öksürmeye başladı.

“Aptal aptal dikileceğine bir şeyler yap!” dedi babaanesi. “Bak, evsiz kaldık. Annen de orda canıyla uğraşıyor.”

Kazık kadar insanların elinden bir şey gelmezken, Hasan ne yapsındı?.. Zaten annesi de ayılıyordu yavaş yavaş. Evinden getirdiği kolonyayla onun bileklerini ve şakaklarını ovmaya devam eden Ayten Abla’nın çiçekli bluzunun üst düğmesi açılmış, memelerinin arası görünüyordu. Babaannesinden yeni bir tokat yemekten korkup bakışlarını kaçırıldı. Annesi inleyerek doğruldu, kadınlardan birinin içirmeye çalıştığı suyun çoğu üstüne başına döküldü. “Ah benim talihsiz başım!” diye sayıklıyordu. “Hiçbir şeye yanmıyorum da Canan’ın çeyizine yanıyorum!..”

Hasan’a gülünç geldi bu. Ablasının evlenmeye niyeti yoktu ki!.. En azından, meşhur olmadan evlenmeyecekti, öyle söylüyordu. Tabii meşhur olayım derken, babaannesinin dediği gibi kötü yola düşebilir ya da paralı bir dangalağın kapatması olabilirdi, o da başka. Ne olursa olsun, o rengârenk Bursa

havlularını, kanaviçeli köşeyastığı yüzlerini, daha şimdiden sararmış dantelleri, gazetelerden kuponla alınmış çatal bıçak takımlarını falan pek önemsemediği kesindi. Ama bu akşam çalıştığı mağazadan, ya da babaannesinin deyişle nerelerde sürtüyorsa ordan, geldiğinde bütün dergilerinin, kitaplarının, kasetlerinin, içine şiirlerini de yazdığı hatıra defterinin yok olduğunu görünce deliye dönecekti. Her zaman evden kaçacağını sayıklayıp dururdu, ama ev ondan önce kaçmıştı.

Kadınlardan birkaçı, güçlükle yerden kaldırdıkları annesini, karşı sıradaki üç katlı evin bodrumunda kiracı olan yaşlı adamın getirdiği arkalıksız hasır iskemleye oturtular. Babaannesi de, meraklılar kalabalığını iterek kendine yol açtı, anaç bir tavuk gibi gelinini kanadının altına aldı. “Toplanmayın söyle. Açılın da hava alsın kadıncağız!”

Geçerken durup olanları seyreden bir kadın, “Ev kendinizin miydi, yoksa kirada mı oturuyordunuz?” diye sordu.

Annesi “Kendi evimizdi,” diye inledi. “Varımız yoğumuz bu evdi.”

Kadın üsteledi. “Gecekondu muydu?”

“Laf mı bu şimdi?” dedi Hasan’ın annesi, birden hırçınlaşarak. “Gecekondu ama tapusunu çoktan almıştık.”

Kadın alttan aldı, ama bu sefer Hasan, “Gecekondu olsa ne olur?” diye efelendi. “Gecekondu oturanlar insan değil mi?”

Babaannesi, “Sen boyundan büyük işlere karışma!” diye çıkıştı ona. Sonra gelinine sızlandı. “Ah güzel kızım!.. Nedir bu başımıza gelenler?”

“Kimseye bildirdiniz mi anne?”

“Kezban’ın büyük oğlu karakola gitti ama, bakalım... Aah, ah!.. Günlerdir içimde bir sıkıntı vardı zaten. Cahide’nin falda gördükleri de tastamam çıktı.”

Annesinin bu sözlere bitkince verdiği karşılık Hasan’ı güldürdü. “Ne gördü falda anne?.. Söyle hadi!.. ‘Eviniz birdenbire yok olacak’ mı dedi?..”

“Tam olarak öyle demedi ama, o manaya gelecek laflar etti.”

“Aman anne, Cahide Ablayı bilmez misin!.. Tek ayak üstünde kırk yalan uydurur. Bugüne kadar hayırlı bir şey söyleyip de tutturduğu oldu mu?.. Ama ne zaman kötü bir şey söylese mutlaka çıkar. Kadının kerametinden değil. Zaten başımıza iyi bir şey geldiği yok da, ondan!..”

Hasan dayanamayıp güldü yine. Derslerde yaptığı gibi sahte bir öksürükle gülüşünü gizlemeye çalıştı ama, babaannesi yutmadı.

“Canın sopa mı istiyor, eşek kafalı?.. Bizim hayatımız kararmış, sen orda şebek gibi gülüyorsun!..”

Hasan suçlu suçlu başını öne eğdi. Evle birlikte onun da çizgi romanlarıyla dokuz ağızlı çakısı ve kurumuş kertenkelesi gitmişti. Başlarına gelen şeye gülmeden edemiyordu yine de. Gözlerinin önüne, parmağını ona doğru salladı.

yan Türkçe öğretmeni geldi. Doğrusu, *başlarından giden şey* olmalıydı. Pırk diye güldü, daha fazla gülmek için avcunu dişledi.

“İnadına mı yapıyorsun salak?”

“Uğraşma çocukla anne,” diyerek araya girdi annesi. “O da ne halt edeceğini şaşırıyor, üzüntüden.”

Kezban Teyze sabırsızca seslendi o sırada. “Hadi oğlum, sallanmayın!.. Nerde kaldınız?” Hasan başını kaldırdı. Yokuşun üst başından Selim Ağabey’le bir polis, telaşsız adımlarla geliyorlardı.

* * *

Ayten plastik şişedeki limon kolonyasından herkese tattuktan sonra kendi avcuna da biraz döküp boynuna sürdü, burnuna çektirdi. Bitişik komşularının uğradığı felakete çok üzülmüyordu üzülmemesine ama, bir yandan da, hafif bir suçluluk duygusuyla kuşkusuz, böyle korkunç bir şeyin kendi başlarına gelmediğine seviniyordu. Nuriye Teyze’yi de, Gülşen Abla’yı da severdi. Allah için ikisi de iyi dayanıyorlardı. Onların yerinde kendisi olsa herhalde keçileri kaçırdı.

Genç polis belli ki pek de inanmadan dinliyordu anlatılanları. Kendisiyle alay edildiğini mi sanıyordu, yoksa sevimli güleç yüzü mü bu izlenimi veriyordu; Ayten pek kestiremedi.

“Sahiden bir ev var mıydı burda?”

“Bunca insan sana yalan söyleyecek değil ya evladım!” diye azarlar gibi konuştu Nuriye Teyze. “Hem sen bu mahallenin polisi değil misin?.. Hiç geçmedin mi bu sokaktan?.. Nerde ne var, bilmiyor musun?”

“Ne bileyim teyze!.. Evlerin hepsi birbirine benziyor.”

“İçinde kendin otursaydın böyle konuşmazdın. Hadi, bırak boş lafları da, vazifeni yap.”

Ayten, doğrusu, genç polisin haline de acıyordu biraz. Çocukçağız, çevresine toplanıp kendisinden çözüm bekleyen şaşkın insanlardan daha şaşkıncıydı. Çekinerek, “Olayı gören var mı?” diye sordu. Herkes bir ağızdan konuşmaya başlayınca, sorduğuna soracağına pişman oldu. Kimse “olayı” görmemişti. Böyle bir şeyin nasıl olabileceği konusunda kimsenin en küçük bir fikri yoktu. Ama abuk sabuk tahminler yürütmekte herkes birbiriyle yarışıyor. Bunun gecekondulu mafyasının, hatta uzaylıların işi olabileceğini öne sürerler bile çıktı. Güleliyordu Ayten, çünkü kendi aklına daha mantıklı bir yanıt gelmiyordu. İpe sapa gelmez lafları dinledikçe, kafasında beşik gibi sallanan “Neyse ki bizim evimiz yerinde duruyor!” avuntusu, “Ya yarın öbür gün bizimkine de bir şey olursa?” kaygısına dönüştü. Koruma güdüsüyle kızını yanına çağırırdı.

Feridun Bakkal, iki yıl kadar önce çalınan kamyonetinin bir hafta geçmeden şehrin öbür ucunda birçok parçası sökülmiş ve terk edilmiş olarak bu-

lunduğunu ballandırarak anlatıyordu. Zaten mahallede ne zaman bir hırsızlık olsa, bunu anlatırdı. “Bize ne şimdi senin kamyonetinden?” itirazlarına karşılık olarak, Hamdilerin evinin, kendi kamyoneti gibi, eninde sonunda bulunacağını söyledi. Hele Boğaz kıyıları gibi bir yerde bulunursa, Hamdi'nin başına devlet kuşu konmuş sayılırdı.

Kezban Abla'nın geceleri kahvede çalışan dişlek oğlu Selim, “Olur mu öyle saçma iş?” diye burun kıvırdı. Her zaman üstünden sünepelik akardı ama şimdi, herhalde polisi alıp getiren kendisi olduğu için, üstten üstten konuşuyordu “Boğaz kıyısındaki arsalar sahipsiz mi?”

Karşıda oturan yaşlı adam ona hak verdi. “Öyle ya canım!.. Hem koskoca bir evin kuş gibi bir yerlere konduğu nerde görülmüş?”

Feridun Bakkal, “Peki koskoca bir evin durduk yerde uçup gittiği nerde görülmüş?” diyerek aklınca taşı gediğine koydu.

Bu sözler yeni bir tartışmaya yol açtı. Çoğunluk, haklı olarak, evin havaya uçtuğunu da, yerin dibine girdiğini de kabullenemiyordu. Ne var ki, onların öne sürdükleri varsayımlar daha akla yakın değildi. Sabrı taşan polis memuru bağırarak herkesi susturdu. Sertlik ifadesi güleç yüzünde maske gibi duruyordu. Nuriye Teyze'yle Gülşen Abla'ya dönüp, evin tapusunun olup olmadığını sordu.

“Hay evin tapusuna!..” dedi, Gülşen Abla. Besbelli kurban konumunda olması kadar, genç polisin güvensizliğinden cesaret alıyordu. “Kimsenin başka derdi kalmadı mı, Allah aşkına?”

“Tapusu olsa ne yazar, olmasa ne yazar?” dedi Hasan. Ayten bu çocuğun sıfır numara bir fırlama mı, yoksa düpedüz salak mı olduğuna öteden beri karar veremezdi. “Tapu evimizi geri getirir mi sanki?”

Nuriye Teyze, “Çekil şöyle de, çarpmayayım elimin tersiyle bir tane!” diyerek tartakladı torununu. Sonra polis memuruna dönüp “Tapumuz var evladım,” dedi. “Niye sordun?”

“Görebilir miyim?”

Gelin kaynana, çaresizce bakıştılar. “Tapu, oturma odamızdaki büfenin çekmecesindeydi!” dedi Gülşen Abla.

Ayten genç polis memuru için üzüldü yine. Zavalıcılık, bunu akıl edememiş olmanın utancıyla kızarak, cebinden bir not defteri ve kalem çıkardı. “Evin eşkâlini verebilir misiniz?”

Mahalleli, evin sahiplerine fırsat bırakmadan bir ağızdan konuşmaya başladı. Yapıldığı zamanı, rengini, büyüklüğünü hep kendi evleriyle mukayese ederek anlatıyorlardı. Bunu doğal buldu Ayten. Nerdeyse o da, “Bizim evden daha güzeldi,” diye lafa karışacaktı. Gerçekten bitişikteki evi çok beğenirdi. Çünkü köşedeydi. Daha geniş, daha aydınlıktı. Ama şimdi, belki de sırvinde durduğu için, kendi evlerini daha güzel buluyordu.

Hasan, toprağın sert yüzeyine bir taş parçasıyla çizgiler çizerek polise anlatmaya çalıştı. “Evimiz üç odalıydı. Oturma odasını da sayarsak, dört. Burası mutfak... Burası banyo...”

“Yeni şofben almıştık,” dedi Gülşen Abla. “Üstelik daha geçen ay badana yaptık... Kapı pencere, her şeyi boyadık, ellerimizle!..”

“Burası babamın odası. Arkada iki küçük oda vardı. Bunda babaannem yatıyordu, bunda da ablam.” Çocuk çizerek ilerledikçe, mahalleli iki yana açılıp yol veriyordu. “Bu oturma odası... Ben şurdaki çekyatta yatıyordum. Büfe burdaydı. Burda da televizyon duruyordu.”

“Taksitlerinin yarısını bile ödemedemiştik daha!” diye bir feryat kopardı Gülşen Abla.

Musa'nın elinde sebze ve meyve torbalarıyla işten döndüğünü görüp rahatladı Ayten. İçine bir güven duygusu doldu. Elinden sınıksız tuttuğu kızıyla birlikte gitti, şaşkınca bakınan kocasının yanına sokuldu.

* * *

Canan'ın penceresi, arkalarındaki evin katran boyalı duvarına bakardı. Bu yüzden Canan perdeyi gece gündüz kapalı tutar, sadece sigara içtikten sonra odayı havalandırmak için pencereyi açınca yana çekerdi. Güneş girmeyen odada ne hayaller kurmuştu!.. Henüz tanımadığı yakışıklı çocuk, bu koca şehrin bir yerlerindeydi. Belki o da, uykusuz gecelerinde Canan'ı düşünüyordu. Günlerden bir gün, çok güzel bir gün, karşılaşacaklar, başka kimsenin kimseyi sevmediği kadar çok seveceklerdi birbirlerini. Bakışlarını lacivert gökyüzüne çevirdi. Belki henüz adını bilmediği sevgilisi de o anda aynı yıldızlara bakıyordu. Televizyoncular, hava karardıkça daha kara görünen katran boyalı duvarın önünde, annesi ve babaannesiyle konuşuyorlardı. En çok, babaannesinin sardunyalarına üzülüyordu Canan. Bahçeden her geçişinde ince tüylü kaba yapraklarını hoyratça okşar, elini burnuna götürür, o doyumaz kokularını uzun uzun içine çekerdi. Yanında duran Hasan sırtarak “Sen de bir şeyler söylesene abla,” diye mırıldandı. Canan omuz silkti. Aslında söylemek istediği çok şey vardı ama, bunların hiçbiri evle ilgili değildi.

Uzatılan mikrofona, “Allah'ın gücüne gitmesin ama kızım, depresyon bile bundan iyidir,” diyordu babaannesi. “En azından evinin enkazı ortadadır, nereye gitti diye arpacı kumrusu gibi düşünüp durmazsın. Eşyalarının bir kısmını kurtarırısın, kurtaramadıklarının da yerini bilirsin.”

Annesi mikrofonu tutup kendine çekerek “Neyimiz var, neyimiz yoksa kaybettik,” diye yakındı. “Üstümüzdekilerden başka bir şeyimiz kalmadı. Devlet ya evimizi bulsun, ya da bize yeni bir ev versin.” Canan'ı göstererek ekledi. “Kızımın çeyizi bile gitti!..”